

องค์ความรู้ด้านการเกษตรจังหวัดอุดรธานี

การเลี้ยงผึ้งโพรง

" น้ำผึ้งป่า สubin "

"ครุฑทิพย์" นายสุบิน เชื้อวังคำ

สำนักงานเกษตรเกษตรอำเภอนายูง
สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรธานี
กรมส่งเสริมการเกษตร

การถอดองค์ความรู้การทำเกษตรจังหวัดอุดรธานี

" น้ำผึ้งป่า สุนัข "

"ครูตึก" นายสุนัน เชื้อวงศ์

สำนักงานเกษตรอำเภอนายูง
สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรธานี
กรมส่งเสริมการเกษตร

การเลี้ยงผึ้งโพรง

"ครุฑึก"

สุบิน เชื้อวังคำ

"ครุฑึก" นายสุบิน เชื้อวังคำ เกษตรกรต้นแบบการเลี้ยงผึ้งโพรงป่า ในพื้นที่ ตำบลบ้านก้อง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จุดเริ่มต้นในการเลี้ยงผึ้งโพรงป่า ครุฑึกสนใจอยากเลี้ยง ผึ้งโพรงป่า โดยศึกษาวิธีการประกอบกล่องรังผึ้งเอง และนำไปเลี้ยงในสวนยางพารา จากวิธีการลงมือลอง ฝึก ซึ่งเริ่มแรกในช่วงฤดูฝนจากนำไปวาง 8 กล่อง พบว่าไม่ประสบความสำเร็จผึ้งไม่เข้ากล่อง แต่ในช่วงเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคมต่อมาผึ้งเริ่มเข้ากล่อง จึงเป็นจุด เริ่มต้นในการทำกล่องรังผึ้ง จากการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ เทคนิคที่เรียนรู้ด้วยตนเอง นำไปสู่ผลสำเร็จ

ปัจจุบันนอกจากมีรายได้จากการขายน้ำผึ้งแล้วยังมีรายได้จากการทำกล่องผึ้งจำหน่ายที่ออกแบบด้วยตนเอง ยังเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ในการสร้างรายได้เสริมจากการเลี้ยงผึ้งโพรงให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการส่งเสริมการรวมกลุ่มภายในชุมชนเป็นรูปแบบวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรง

วิธีการทำกล่องเลี้ยงผึ้งโพรง

ขนาดกล่องเลี้ยงผึ้ง (เซนติเมตร : cm.)

ชนิดไม้ : ใช้ไม้ได้ทุกชนิด ข้อจำกัดการใช้ไม้อัด อายุการใช้งานน้อยกว่าไม้ชนิดอื่นๆ

← ทางเข้า-ออก ให้มีแสงเข้าเพียงทางเดียว

← แก่นไม้ไว้ป้องกันศัตรูของผึ้ง หรือศัตรูมีชนิดอื่นๆ

เมื่อประกอบกล่องเสร็จแล้ว ใช้ไฟแก๊สกระป๋อง หรือ ไฟชนิดใดก็ได้ สมนรอบๆ กล่อง เพื่อกลบกลิ่นไม้ใหม่ ให้ได้กลิ่นไม้ใหม่ เพื่อให้ผึ้งคุ้นชินกับกลิ่นไม้ที่เหม็นผ่านไฟไหม้มา

กา**พีโรโมนล่อผึ้ง**โพรงภายในและภายนอกกล่อง แล้วลนด้วยไฟเพื่อให้ซึมเข้าเนื้อไม้ เป็นสารล่อผึ้งที่มีความสำคัญในการล่อผึ้งโพรง สามารถกระจายกลิ่นได้ไกลกว่าไขล่อผึ้ง

พีโรโมนผึ้ง : มีส่วนผสมของ
รวงรังผึ้งและตัวอ่อนผึ้ง
ที่นำไปหมัก

และนำ**ไขผึ้งโพรง**ที่บริสุทธิ์ไปต้มด้วยไฟอ่อน ๆ หรือลนด้วยไฟให้ร้อนแล้วนำมาทาบริเวณตรงกลางฝารังด้านในให้บาง ๆ ขนาดความกว้างหนึ่งส่วนสามของฝารัง

จากนั้นนำรังที่เตรียมไว้ไปตั้งบนเสาสูงประมาณ ประมาณ 1 เมตร

นำไปเลี้ยงร่วมกับในแปลงสวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน หรือพืชไร่ผลอื่นๆ

ภาพ ผึ้งเข้ารังประสบความสำเร็จ

การเก็บน้ำผึ้งโพรง

1. เตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อม ผู้ปฏิบัติงานต้องแต่งกายชุดให้รัดกุม
2. ใช้เครื่องพ่นควัน พ่นใส่กล่องรังหลายๆ โดยยืนด้านข้างรัง ไม่ยืนหน้ารัง และเปิดฝารังผึ้งออก
3. ทำการตัดรวงผึ้งออกทีละรวง จากชั้นนอกออกก่อนด้วยมีดคัดเตอร์ โดยรมมีดด้วยไฟให้เกิดความร้อนเพื่อจะได้ง่ายออกการตัดรวงออกมา
4. นำรวงที่ตัดมาใส่พานบะสะอาด เพื่อเตรียมนำไปแปรรูปเป็นน้ำผึ้ง

การแปรรูปน้ำผึ้งโพรง

รวงน้ำผึ้งที่เก็บมาได้ จะนำมาปั่นโดยอุปกรณ์สไลด์น้ำผึ้งออกจากรวง เพื่อแยกน้ำผึ้งออกจากรวง ในการสไลด์น้ำผึ้งออกจากรวงด้วยแรงเหวี่ยง เราจำเป็นต้องเปิดฝาหลอดรวงเสียก่อน โดยใช้**มิดปาดฝารวงออก** มิดที่ใช้ในการนี้ จะมีขนาดและรูปร่างแตกต่างกันออกไป แล้วแต่ขนาดและปริมาณของงาน สำหรับผู้ที่เลี้ยงผึ้งรายเล็ก ๆ อาจใช้มิดทำครั่งอย่างบาง ที่มีขนาดใบมิดกว้างประมาณ 1-1.5 นิ้ว และยาวประมาณ 10-12 นิ้ว รุ่มน้ำร้อน และเช็ดให้แห้ง แล้วนำมาปาดฝารวงในขณะที่ยังร้อนอยู่ ก็จะช่วยปาดได้สะดวกพอสมควร เมื่อสไลด์น้ำผึ้งออกหมดแล้ว นำน้ำผึ้งออกกรองแล้วพักไว้ประมาณ 1- 2 วัน เพื่อให้เกสรผึ้งลอยขึ้นมาด้านบน ส่วนใสจะอยู่ด้านล่าง

เครื่องสไลด์รวงผึ้งแรงมือ

การแปรรูปน้ำผึ้งโพรง

ขั้นตอนบรรจุใส่ภาชนะ หรือบรรจุภัณฑ์เพื่อจำหน่าย โดยกระบวนการกรองลงขวด ผู้ปฏิบัติต้อง
เอียงขวด เนื่องจากน้ำผึ้งมีความหนืดสูง และเพื่อไม่ให้เกิดฟองอากาศภายในขวด

บรรจุภัณฑ์น้ำผึ้งโพรงของกลุ่มส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งป่า

ผลิตภัณฑ์

น้ำผึ้งโพรงป่า สุบิน

น้ำผึ้งโพรง ปริมาณ 750 ml.

น้ำผึ้งโพรง ปริมาณ 120 ml.

กล่องเลี้ยงผึ้งโพรง

ที่อยู่ : เลขที่ 59 หมู่ 10 บ.นาคำน้อย ต.บ้านท้อ อ.นาสูง จ.อุดรธานี
โทร.0884342740
facebook : น้ำผึ้งป่า สุบิน
YOUTUBE : <https://youtu.be/fAymbjARitHU>

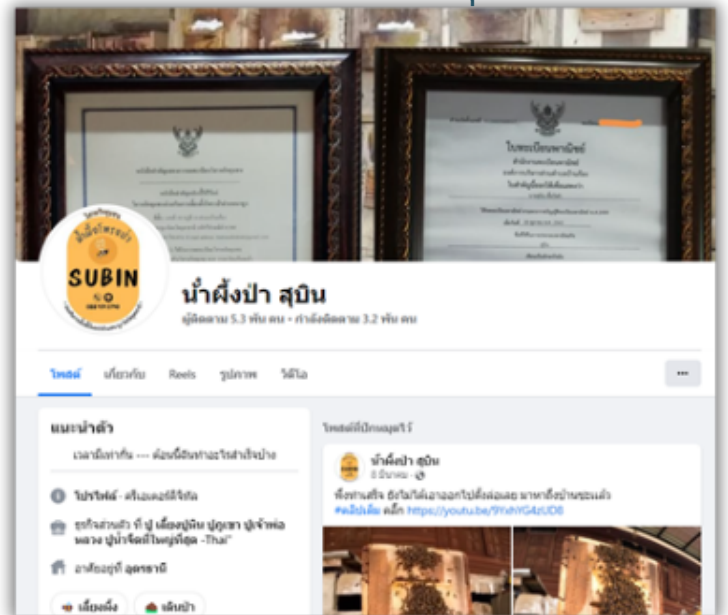
สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

"ครูตึก" นายสุบิน เชื้อวงคำ

ที่อยู่ : เลขที่ 59 หมู่ 10 บ.นาคำน้อย
ต.บ้านก้อง อ.นาโยง จ.อุดรธานี
โทร : 0884342740

facebook : น้ำผึ้งป่า สุบิน

YOUTUBE : <https://youtu.be/fAybjARitHU>

น้ำผึ้งโพรงป่า SUBIN

884342740

youtube.com

กลุ่มส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรงป่าอำเภอนาโยงจังหวัดอุดรธานี

สำนักงานเกษตรอำเภอนาโยง
สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรธานี
กรมส่งเสริมการเกษตร